

Lygios teisės praktikoje

Bendrijos kovos su diskriminacija veiksmų programa

Lygios teisės praktikoje

Bendrijos kovos su diskriminacija veiksmų programa

Europos Komisija

Užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių generalinis direktoratas
G.4 padalinys

Rankraštis parengtas 2006 m. kovo mėn.

„Lygios teisės praktikoje: Bendrijos kovos su diskriminacija veiksų programa“ išleista pagal 2001–2006 m. Bendrijos kovos su diskriminacija veiksų programą. Šio leidinio turinys nebūtinai atspindi Europos Komisijos nuomonę ar poziciją.

Norėdami gauti Europos Komisijos užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių generalinio direktorato elektroninį informacinį biuletinį „Esmail“, rašykite el. pašto adresu empl-esmail@ec.europa.eu. Šis informacinis biuletenis leidžiamas reguliariai anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis.

Norėdami gauti daugiau informacijos apie Veiksų programą ir diskriminaciją dėl rasinės ar etninės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus ir seksualinės orientacijos, apsilankykite:

www.ec.europa.eu/antidiscrimination.

© Viršelis: 1, 2 nuotraukos – Carl Cordonnier, „Dailylife“

Nuotraukos

© 10 psl.: „Photodisc“

© 22 psl.: MTV

© 24 psl.: Europos teisės akademija

***Europe Direct – tai paslauga, padėsianti Jums rasti
atsakymus į klausimus apie Europos Sąjungą***

**Informacija teikiama nemokamai telefonu:
00 800 6 7 8 9 10 11**

Daug papildomos informacijos apie Europos Sąjungą yra internete.
Ji pasiekama per Europa serverį (<http://europa.eu>).

Kataloguotų duomenų galima rasti šio leidinio pabaigoje.

Liuksemburgas: Europos Bendrijų oficialiųjų leidinių biuras, 2006 m.

ISBN 92-79-01663-6

© Europos Bendrijos, 2006 m.

Kopijuoti leidžiama, nurodžius šaltinį.

Printed in Belgium

SPAUSDINTA BALTAME BLUKINTAME POPIERIUJE, BLUKINTAME NENAUDOJANT CHLORO

PRATARMĖ

Žurnalistų apdovanojimai, aukščiausiojo teismo teisėjams skirti mokymo seminarai apie teisės aktus, reglamentuojančius lygybės klausimus, jaunimui skirtas MTV fotografijų konkursas, su romais ir diskriminacija dėl amžiaus susiję tyrimai bei duomenų rinkimas, parama su diskriminacija kovojančioms nevalstybinėms organizacijoms (NVO) sutelkiant visų valstybių narių organizacijas – tai tik kelios iš šimtų iniciatyvų, per pastaruosius penkerius metus finansuojamų pagal Bendrijos kovos su diskriminacija veiksmų programą.

2000 m. Ministrų Taryba ir Europos Parlamentas patvirtino 100 milijonų eurų vertės programą, siekiant paremti tais pačiais metais patvirtintų, į ateitį nukreiptų kovos su diskriminacija įstatymų įgyvendinimą. Dalyvaujant 31 Europos valstybei, nustatytos taisyklės, pagal kurias draudžiama diskriminacija dėl seksualinės orientacijos, amžiaus, etninės ir rasinės kilmės, negalios arba religijos ar įsitikinimų.

Šie įstatymai įgyvendinami jau daugelį metų, tačiau daugeliui valstybių narių dar reikia nemažai nuveikti, kad šių taisyklių būtų visiškai ir deramai laikomasi. Programos tikslas – gerinti informacijos teikimą apie įstatymus, remti organizacijas, dirbančias kovos su diskriminacija srityje, ir vykdyti tyrimus, kurie leistų geriau suprasti sudėtingą diskriminacijos reiškinio esmę.

Veiksmų programoje pabrėžiami du dalykai – žmonės ir idėjos bei jų sąsaja. Dėmesys čia skiriamas kovojantiems su diskriminacija, pavyzdžiui, profesinių sąjungų ar įmonių atstovams, ir, žinoma, patyrusiems diskriminaciją. Svarbus akcentas – idėjos, galinčios padėti suprasti diskriminacijos priežastis, formas bei mastą, remti su diskriminacija susiduriančius žmones ir kurti geresnę politiką.

2006–2007 m. numatoma baigti pagal programą vykdomą veiklą. Tačiau 2007 m. ir toliau bus įgyvendinamos svarbios iniciatyvos. Pirma, bus pradėta nauja finansavimo programa, galiojanti iki 2013 m. Pagal veiksmų programą, vadinamą PROGRESS programa, bus remiama veikla, susijusi ne tik su kova su diskriminacija, bet ir su lyčių lygybe, socialine įtrauktimi, darbo sąlygomis ir užimtumu.

Antra, 2007 m. bus paskelbti Europos lygių galimybių metai. Metų tikslas yra prisidėti prie veiklos, vykdomos pagal programą, visos Europos visuomenės ir politikų dėmesį atkreipiant į lygybės klausimus. Šie metai bus taškas, žymintis perėjimą nuo vienos kovos su diskriminacija programos prie kitos.

Tikimės, kad šis leidinys padės geriau suprasti kai kuriuos žmones ir idėjas, grindžiančias Bendrijos veiksmų programą. Galbūt Jums kils noras kreiptis į joje dalyvaujančias organizacijas ir daugiau sužinoti apie jų veiklą, arba tai Jus įkvėps imtis panašių iniciatyvų savo valstybėje.

Vladimír Špidla
Užimtumo, socialinių reikalų ir
lygių galimybių komisaras

TURINYS

1 SKYRIUS – DISKRIMINACIJOS PROBLEMOS SPRENDIMAS. KAM REIKALINGA BENDRIJOS VEIKSMŲ PROGRAMA?	5
2 SKYRIUS – DISKRIMINACIJOS ANALIZĖ IR VERTINIMAS	7
Įžanga	7
Ekspertų konsultacija kovos su diskriminacija teisės klausimais	8
Duomenys lygybei skatinti	10
Specialūs tyrimai: pagrindinių klausimų sprendimas	12
3 SKYRIUS – GEBĖJIMO KOVOTI SU DISKRIMINACIJA UGDYMAS	13
Įžanga	13
Mažumų atstovavimas policijoje: keitimasis informacija ir geriausia praktika	14
Instruktorių mokymas Baltijos regione – kovos su diskriminacija teisės srities žinių perdavimas	16
Nacionalinių lygybės institucijų ryšių kūrimas	18
NVO tinklų stiprinimas	20
4 SKYRIUS – TEISIŲ IŠMANYMO GERINIMAS	21
Įžanga	21
Lygios teisės – skleidžiamas žodis	22
Teisininkai: teisių įgyvendinimas	23
MIA – už įvairovę darbo vietoje	25
5 SKYRIUS – ŽVILGSNIS Į ATEITĮ: KOVA SU DISKRIMINACIJA PO 2006 M.	26

1 SKYRIUS – DISKRIMINACIJOS PROBLEMOS SPRENDIMAS. KAM REIKALINGA BENDRIJOS VEIKSMŲ PROGRAMA?

Nuo 1999 m. valstybės narės Europos Bendrijai skyrė užduotį imtis kovoti su diskriminacija Europoje dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos. 2000 m. priimti teisės aktai – dvi reikšmingos direktyvos dėl rasinės lygybės ir užimtumo lygybės – ES žmonėms užtikrino lygią apsaugą nuo diskriminacijos. Jie priskirtini tarp išsamiausių ir labiausiai į ateitį nukreiptų kovos su diskriminacija įstatymų visame pasaulyje.

Tačiau kovos su diskriminacija visuomenėje nepavyks laimėti pasitelkus vien teisės aktus. Ankstesnė patirtis, ypač lyčių lygybės srityje, kurioje ES aktyviai veikė nuo pat pradžių, rodo, kad įstatymus reikia remti konkrečiais veiksmais. Iš tiesų kovojant su diskriminacija reikia derinti skirtingas viena kitą palaikančias ir stiprinančias priemones.

TEISIŲ ĮGYVENDINIMAS

Siekiant užtikrinti, kad kovos su diskriminacija strategijos taptų realybe, 2000 m. ES sukūrė finansavimo programą, skirtą įgyvendinti vienodą požiūrį į įstatymuose numatytas teises. Būtent toks yra Bendrijos kovos su diskriminacija veiksmų programos tikslas. Programa vykdoma 2001–2006 m., jai vadovauja Europos Komisijos Užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių generalinis direktoratas, kuriam padeda išorinis Programos komitetas, sudarytas iš ES valstybių narių vyriausybės atstovų.

Programos remiama veikla yra susijusi su kova su diskriminacija dėl rasinės ar etninės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos ar dėl

kelių iš šių motyvų. Kovos su diskriminacija veikla turi padėti siekti vieno ar kelių iš trijų pagrindinių tikslų:

- gerinti su diskriminacija susijusių klausimų supratimą juos analizuojant ir vertinant;
- ugdyti gebėjimą kovoti su diskriminacija ir vykdyti jos prevenciją, kuriant ir stiprinant bendravimą bei ryšius tarp organizacijų;
- puoselėti vertybes, kuriomis grindžiama kova su diskriminacija, rengiant informacijos kampanijas.

TRIJŲ TIPŲ VEIKSMAI

Programa skatina įvairių veiklą, kuri skirstoma į tris atskiras veiksmų kryptis, atitinkančias šiuos tris tikslus. Leidinyje šios kryptys nagrinėjamos paeiliui, pabrėžiant įvairių finansuojamų projektų bei iniciatyvų geriausią praktiką ir sėkmingus rezultatus.

Čia minima ir tarpvalstybinė veikla, pavyzdžiui, partnerystė be sienų arba Europos lygio mainai. Programa taip pat skirta remti ir papildyti atskirų valstybių narių pastangas kovojant su diskriminacija nacionaliniame lygmenyje.

ĮTRAUKIAMI TIE, KURIE YRA REIKŠMINGI

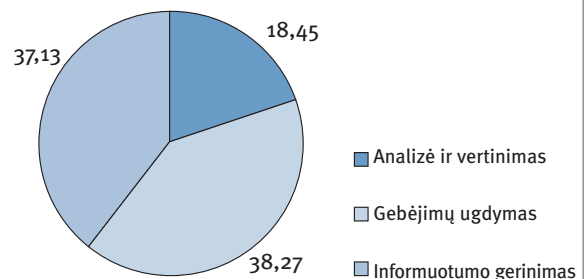
Programoje ypač pabrėžiama būtinybė į veiklą įtraukti su diskriminacija susiduriančius žmones ir jiems atstovaujančias organizacijas. Ji buvo sukurta siekiant visus kovojančiuosius su diskriminacija paraginti aktyviai įsitraukti į veiklą ir paskatinti tarp jų tikrą partnerystę bei

dialogą. Tai yra vienintelis būdas užtikrinti koordinuotus bendrus veiksmus ir paskatinti kovoti su diskriminacija.

Dėl to Komisija nuolat tarp visos Europos NVO ir socialinių partnerių organizuoja keitimasi nuomonėmis apie Programos veiksmus ir išsamesnius kovos su diskriminacija politikos klausimus. Tam tikrais konkrečiais veiksmais siekiama plėtoti tokių grupių gebėjimą skatinti vienodą požiūrį ir kovoti su diskriminacija.

Kiekvienais metais Europos Komisija ir valstybės narės tariaisi dėl Veiksmų programos darbo plano ir metinio biudžeto. 2001–2006 m. biudžetą sudarė 94 mln. eurų. Apie 20

Bendrijos veiksmų programos 2001-2006 m. biudžetas (mln. EUR)

proc. turimų lėšų skirta analizei ir vertinimui, o organizacijų gebėjimams ugdyti ir informacijai skleisti prireikė maždaug po 40 proc.

2001–2006 m. BENDRIJOS VEIKSMŲ PROGRAMA: ŠIEK TIEK FAKTŲ IR SKAIČIŲ

- 52 tarpvalstybiniai projektai, kuriuose dalyvavo 350 partnerių organizacijų;
- Praktiniai teisės srities seminarai, skirti 258 teisėjams ir prokurorams bei 198 advokatams;
- Finansinė parama, skirta 4 vienijantiems tinklams, jungiantiems daugiau nei 1 000 NVO visoje Europoje;
- 92 teisės ekspertų ataskaitos ir 10 nuodugnių tyrimų konkrečiais kovos su diskriminacija klausimais;
- 96 kovos su diskriminacija instruktorių ir 519 NVO atstovų mokymas dešimtyje naujų valstybių narių bei valstybėse kandidatėse (Bulgarijoje, Rumunijoje ir Turkijoje);
- 23 ES Vadovų ir kitos Europos lygio konferencijos;
- 32 informaciniai lapeliai, platinti visose 25 ES valstybėse narėse;
- Fotografijų ir plakatų konkursai bei žurnalistų ir įmonių apdovanojimai už kovos su diskriminacija ir įvairovės skatinimą.

2 SKYRIUS – DISKRIMINACIJOS ANALIZĖ IR VERTINIMAS

ĮŽANGA

Tam, kad priemonės užkirsti kelią diskriminacijai ir su ja kovoti būtų efektyvios, politikos kūrėjai ir kiti turi tvirtai žinoti tikrą diskriminacijos padėtį Europoje. Taigi jie turi suprasti reiškinį, jo priežastis ir mastą, taip pat ir su diskriminacija kovoti skirtų strategijų bei veiksmų poveikį.

Pirmoji Bendrijos veiksmų programos veiksmų grupė skirta šiai žinių spragai užpildyti stebint, analizuojant ir vertinant, taip pat efektyviai skleidžiant rezultatus, ypač tarp galinčiųjų įtakoti politinius sprendimus ir praktiką.

TEISINIS VERTINIMAS

Kadangi daugelyje valstybių narių ES kovos su diskriminacija teisės aktai ir tam tikros pagrindinės jų idėjos yra naujos, nieko keista, kad kai kuriose šalyse kilo problemų direktyvas perkeliant į nacionalinę teisę. Tam, kad direktyvose numatomos teisės ir pareigos iš tikrųjų įsigaliotų, Europos Komisijai reikalinga nešališka informacija apie jų įgyvendinimą ir taikymą visoje ES. Nepriklausomų teisės ekspertų tinklas tiria ir analizuoja su kovos su diskriminacija klausimais susijusį procesą ir skelbia savo išvadas reguliariai leidžiamų leidinių serijoje bei konkrečiais klausimais konsultuoja Europos Komisiją. Vienas iš teisės ekspertų Colm O’Cinneide 8 psl. pateiktame interviu paaiškina savo ir tinklo vaidmenį.

Duomenys ir rodikliai – nesvarbu, ar tai būtų teisinės, ar kitokios priemonės, taikomos regioniniu, nacionaliniu ar Europos lygiu.– sudaro efektyvios kovos su diskriminacija politikos pagrindą. Tačiau mūsų žinias šioje srityje riboja prieinamų svarbių duomenų kokybė ir kiekis. Pagal Bendrijos veiksmų programą tobulinamas duomenų surinkimas, siekiant įvertinti diskriminacijos mastą ir poveikį. Šių veiksmų planą 10 psl. pristato buvusi Duomenų rinkimo darbo grupės pirmininkė Meri-Sisko Eskola.

SPECIALŪS TYRIMAI

Be šios nuolat vykdomos veiklos, pagal programą buvo finansuota nemažai nuodugnių tyrimų, skirtų konkrečioms svarbioms klausimams spręsti. Kai kuriais atvejais juos papildydavo specialios konferencijos, suteikiančios galimybę prisidėti ir padedančios skleisti rezultatus. Du tokių tyrimų pavyzdžiai pateikiami 12 psl.

Tam, kad Veiksmų programa būtų efektyvi, ji yra nuolat vertinama išorės vertintojų. Galutiname „Ernst & Young“ įvertinime tvirtinama, kad programa atliko „pagrindinį vaidmenį remiant Europos direktyvas bei jų taikymą valstybėse narėse ir leido pasiekti panašų diskriminacijos aukų apsaugos lygį visoje valstybėse narėse. Toliau plėtojant programą, šis vaidmuo pamažu stiprėjo“¹.

¹ „2005 m. Bendrijos kovos su diskriminacija veiksmų programos įvertinimas. Galutinė ataskaita“. „Ernst & Young“, 2005 m.

EKSPERTŲ KONSULTACIJA KOVOS SU DISKRIMINACIJA TEISĖS KLAUSIMAIS

Colm O’Cinneide dėsto teisę Londono universiteto kolegijoje. Jis yra Europos teisės ekspertų kovos su diskriminacija tinklo, teikiančio nešališką informaciją ir analizuojančio ES valstybių narių kovos su diskriminacija teisės aktų patobulinimus, Jungtinės Karalystės nacionalinis ekspertas.

Koks yra jūsus, kaip nacionalinio teisės eksperto, vaidmuo? Kaip jis susietas su viso tinklo veikla?

Kaip nacionalinis ekspertas, turiu tinklui pateikti naujausią informaciją apie pokyčius Jungtinėje Karalystėje, susijusius su lygybe, kovos su diskriminacija, socialinės integracijos politika ir pan. Tinklui reguliariai rengiu trumpas ataskaitas, pateikdamas naujų įstatymų, teismo sprendimų ar strategijų santraukas. Taip pat kiekvienais metais atnaujinu išsamią ataskaitą apie Jungtinėje Karalystėje įgyvendinamas EB lygybės direktyvas, ir, kai reikia, teikiu kolegoms informaciją apie Jungtinę Karalystę.

Kaip tai siejasi su kitais Jūsų darbus, pavyzdžiui, teisės sėstymu?

Mano darbas Europos tinkle labai man padeda dėstant ir tyrinėjant teisę. Jis skatina nuolat domėtis naujais pakeitimais, be to, paskaitose, norėdamas parodyti, kaip lygybės ir nediskriminavimo klausimai sprendžiami kitose Europos valstybėse, aš naudojuosi kitų nacionalinių ekspertų pateikta informacija.

Tinklas vienija visų 25 valstybių narių nacionalinius ekspertus ir koordinatorius, sprendžiančius su visais penkiais diskriminacijos motyvais susijusius klausimus. Kokias išvadas tai paskatino padaryti?

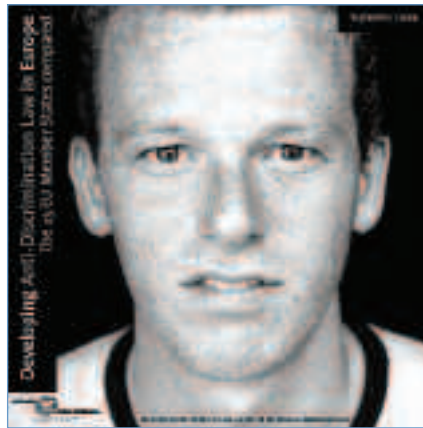
Nuostabu suvokti, kad panašios problemos įvairiose Europos šalyse yra sprendžiamos daugybe įvairiausių būdų. Tai verčia dar kartą apgalvoti savo poziciją dėl geriausio tam tikrų sudėtingų klausimų sprendimo būdo ir pripažinti, kad paprastai nebūna vienintelio paprasto sprendimo!

Kokia padėtis yra Jungtinėje Karalystėje? Ar galėtumėte apibendrintai nurodyti, kokį poveikį ten padarė ES lygybės direktyvos?

Prieš įsigaliojant direktyvoms, Jungtinėje Karalystėje jau buvo priimti išsamūs diskriminacijos dėl rasės bei negalios teisės aktai, todėl direktyvų poveikis šiose srityse tikriausiai buvo menkesnis nei kitose ES valstybėse narėse. Vis dėlto Jungtinei Karalystei teko

Colm O’Cinneide: „Panašių problemų kyla įvairiose Europos šalyse“.

Kai kurie Europos nepriklausomų teisės ekspertų tinklo leidiniai kovos su diskriminacija srityje

pakoreguoti esamus įstatymus taip, kad jie atitiktų abiejų direktyvų nuostatas. Be to buvo priimti teisės aktai, draudžiantys diskriminaciją dėl seksualinės orientacijos ir religijos, kurie dabar yra griežtesni net už Lygybės pagrindų direktyvą. Šis laimėjimas iš esmės buvo direktyvos keliamų reikalavimų rezultatas, tačiau siekiant užtikrinti jos nuostatų atitikimą, šiais metais dar bus priimti ir kovą su diskriminacija dėl amžiaus reglamentuojantys teisės aktai. Apskritai direktyvos paskatino plėsti ir modernizuoti Jungtinės Karalystės kovos su diskriminacija įstatymus, o tai yra reikšmingas laimėjimas.

Galiausiai kokios įtakos, jūsų manymu, iki šiol turėjo tinklo veikla?

Mano nuomone, tinklas paskelbė ypač svarbių ir kokybiškų ataskaitų apie pagrindinius kovos su diskriminacija teisės aktų aspektus ir pateikė labai naudingos informacijos savo metiniame leidinyje, kuriame lyginama direktyvų perkėlimo pažanga kiekvienoje valstybėje narėje. Jis paskatino keistis informacija su kitais nariais, todėl mano darbas tapo įdomesnis!

DAUGIAU INFORMACIJOS IEŠKOKITE:
www.ec.europa.eu/employment_social/fundamental_rights/policy/aneval/legnet_en.htm

DUOMENYS LYGYBEI SKATINTI

Meri-Sisko Eskola

Meri-Sisko Eskola yra Suomijos darbo ministerijos patarėja ir buvusi Europos duomenų rinkimo darbo grupės pirmininkė. Timo Makkonen yra projekto „Lygybės įgyvendinimas atitinkamais duomenimis“ (MERA) koordinatorius.

Dvi 2000 m. patvirtintos Europos kovos su diskriminacija direktyvos buvo tikras kovos su diskriminacija laimėjimas Europoje. Jos ypač paskatino politikos, nukreiptos į lygybę grindžiamų bendruomenių rėmimo augimą. Tačiau visi politiniai sprendimai turi būti priimami remiantis derama ir patikima informacija apie atitinkamus visuomenės reiškinius ir politinių sprendimų poveikį. Patvirtinus šias dvi direktyvas greitai paaiškėjo, kad nei Europos, nei valstybių narių surinkta informacija nėra pakankamai išsami, kad atskleistų diskriminacijos mastą, pobūdį ir padarinius arba naujų teisės aktų bei strategijų poveikį.

EKSPERTŲ SUVIENIJIMAS

Suomijos valdžios institucijos ėmėsi iniciatyvos suvienyti Europos Komisijos, ES rasizmo ir ksenofobijos stebėsenos centro, nacionalinių

valdžios institucijų ekspertus, statistikos specialistus, kitus tyrinėtojus ir NVO, kad jie aptartų būtinybę toliau tobulinti su diskriminacija susijusių duomenų rinkimą. Europos Komisija nusprendė paremti šią iniciatyvą ir 2003 m. įkūrė šias grupes suvienijusių Europos duomenų apie diskriminaciją darbo grupę. Buvo iškeltas tikslas pagerinti renkamų duomenų kokybę ir apimtis Europoje ir valstybėse narėse. Iš pradžių grupė vadovavo dviems tyrimams, kuriuose pateiktas diskriminacijos ir kovos su diskriminacija veikslių ES ir už jos ribų vertinimas. Jie buvo pristatyti 2004 m. Helsinkyje surengtoje Europos konferencijoje dėl duomenų, reikalingų lygybei skatinti. Grupė nuodugniai svarstė su duomenimis apie diskriminaciją susijusius klausimus, tačiau reikalingos ir tolesnės diskusijos.

Dirbant netrukus paaiškėjo, kad grupei skirta užduotis yra sudėtingesnė nei galėjo pasirodyti iš pradžių. Valstybės narės skiriasi savo įvairovė, politinėmis pažiūromis, stebėsenos sistemomis ir politiniais sprendimais. Direktyvose aptartų diskriminacijos pagrindų yra daug, diskriminacijos rizikos grupės taip pat yra labai skirtingos. Vis dėlto darbo grupė, daugiausia remdamasi konferencijos rezultatais, padarė išvadą, kad reikia dirbti toliau, nes jei nėra tinkamo stebėsenos mechanizmo, gali būti priimami klaidingi politiniai sprendimai tiek Europoje, tiek nacionaliniu lygiu. Tačiau nuspręsta, kad reikia, jog įsitrauktų atitinkami subjektai ir būtų naudojami įvairūs metodai bei rodikliai.

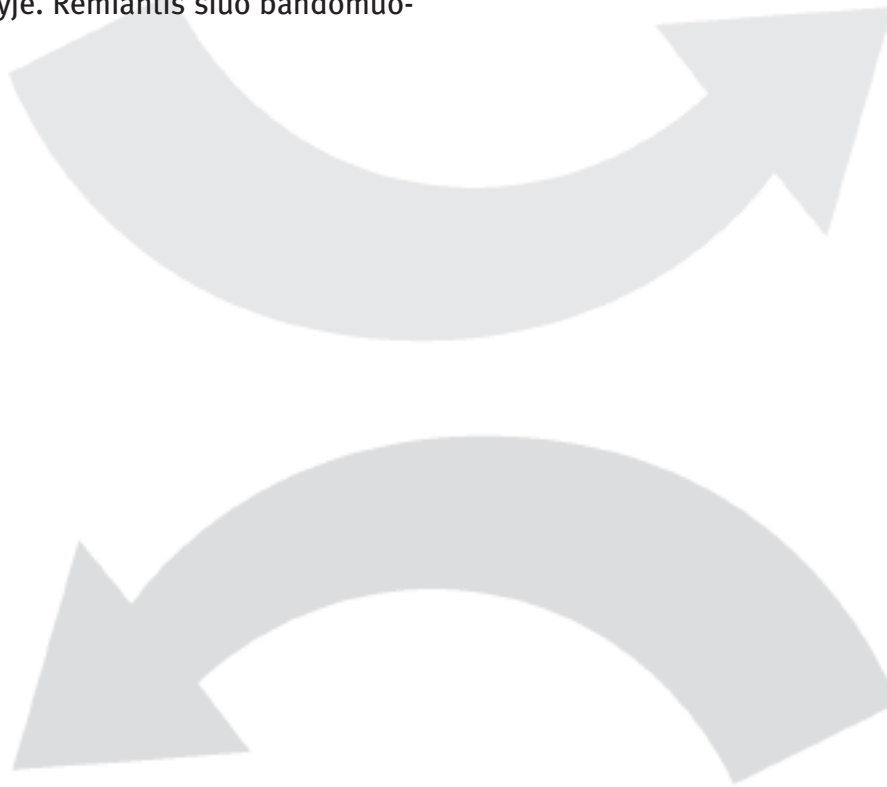
Grupė vadovavusi lyginamajam duomenų rinkimo ES ir už jos ribų tyrimui.

KURIAMAS EUROPOS VADOVAS

Helsinkio konferencijos metu, taip pat ir darbo grupėje nuspręsta, kad visiems subjektams reikia praktinių priemonių duomenų rinkimui tobulinti ir bendradarbiavimui tarp subjektų stiprinti. Viena iš tokių priemonių galėtų būti Europos vadovas apie duomenų rinkimą, kuriame būtų skatinama rinkti šios srities duomenis ir aprašomi įvairūs duomenų rinkimo būdai. Suomijos valdžios institucijos ėmėsi įgyvendinti idėją išleisti vadovą ir 2005 m. lapkričio mėnesį pradėjo vykdyti pagal Bendrijos veiksmų programą remiamą projektą, pavadintą „Lygybės įgyvendinimas atitinkamais duomenimis“ (MERA).

Projekto grupė ėmėsi ieškoti geriausios praktikos šioje srityje. Remiantis šiuo bandomuo-

ju tyrimu bus galima teikti rekomendacijas valstybėms narėms apie maksimalų esamų duomenų rinkimo mechanizmų panaudojimą ir tobulinimą bei kitas priemones. Vadove bus aptarta tarptautinių, Europos ir nacionalinių teisės aktų, susijusių su teise į privatumą ir duomenų apsaugą, galima įtaka duomenų surinkimui. Jame bus išnagrinėti visi direktyvų 13 straipsnyje paminėti motyvai. Vadovo rengimą prižiūri Europos informacijos grupė, kurią sudaro geriausi šios srities ekspertai. Pagal projekto „Lygybės įgyvendinimas atitinkamais duomenimis“ (MERA) apimtį ir vadove pateikiamas rekomendacijas Suomijos valdžios institucijos taip pat parengs nacionalinį duomenų apie diskriminaciją rinkimo veiksmų planą. Vadovą numatoma parengti iki 2006 m. pabaigos.

DAUGIAU INFORMACIJOS IEŠKOKITE:
Diskriminacijos Europoje masto ir poveikio vertinimas:
www.ec.europa.eu/employment_social/fundamental_rights/policy/aneval/data_en.htm
Suomijos darbo ministerija: www.mol.fi

SPECIALŪS TYRIMAI: PAGRINDINIŲ KLAUSIMŲ SPRENDIMAS

ROMAI IŠSIPLĖTUSIOJE EUROPOS SAJUNGOJE

2004 m. prie ES prisijungus dešimčiai naujų valstybių narių, romai tapo didžiausia etnine mažuma ES. Neilgai trukus Europos Komisija paskelbė svarbų tyrimą apie romų bendruomenių padėtį visoje išsiplėtusioje Europoje, taip pat rekomendacijas Europos institucijoms, nacionalinėms vyriausybėms ir pilietinės visuomenės organizacijoms dėl jų strategijų bei veiksmų.

Kovos su diskriminacija veiksmų programos ir Socialinės įtraukties veiksmų programos tyrime romų padėtis pirmą kartą buvo nagrinėjama įtraukiant švietimo, užimtumo, būsto bei sveikatos priežiūros klausimus.

Tyrimai parodė, kad tiek senosiose, tiek naujosiose valstybėse narėse romai ir toliau stipriai diskriminuojami bei patiria socialinę atskirtį. Tačiau pateikti ir keli geriausios praktikos pavyzdžiai, iliustruojantys pažangą tam tikrose srityse.

Atlikus tyrimą ES rekomenduoja romų problemas spręsti pasitelkiant įvairias strategijas, nukreiptas prieš diskriminaciją ir socialinę atskirtį. Konkrečiai siūlyta sukurti naują struktūrą, padėsiančią geriau koordinuoti atskirus veiksmus, susijusius su romais. Europos Komisija įvykdė šią rekomendaciją įsteigusi naują tarpžinybinę grupę, vienijančią atitinkamose srityse dirbančius atskirus skyrius, romų problemoms spręsti.

DAUGIAU INFORMACIJOS IEŠKOKITE: www.ec.europa.eu/roma

ĮVAIROVĖ VERSLE

Kitame pagal veiksmų programą atliktame tyrime buvo nagrinėti įvairovės ir nediskriminavimo darbo vietoje klausimai bei tokios politikos nauda darbdaviams.

Ataskaitoje, paskelbtoje 2005 m. lapkričio mėn. specialioje konferencijoje, buvo pateikti Europos įmonių ir jų politikos įvairovės tyrimo, atlikto tais pačiais metais Komisijos pageidavimu, rezultatai. Tyrime dalyvavo apie 800 įmonių, iš kurių du trečdaliai – smulkios ir vidutinės įmonės. Beveik pusė įmonių (42 proc.) jau įgyvendino įvairovės strategijas.

85 proc. įmonių jau patyrė realią naudą versle, t. y. galimybę pasirinkti darbuotoją iš gausesnio žmonių būrio ir ilgiau išlaikyti gerus darbuotojus, sustiprėjusius ryšius bendruomenėje ir pagerėjusį įmonės įvaizdį.

Ataskaitoje taip pat pateikiami atskiri geriausios praktikos įvairiose ištirtose įmonėse atvejai. Tarp pavyzdžių nurodyti kovos su diskriminacija vadovų ir personalo mokymai, darbuotojų tinklų, atstovaujančių neįgaliesiems, gėjams, lesbietėms ar etninėms mažumoms priklausantiems darbuotojams, kūrimas, visoje įmonėje vykdomos kampanijos apie vyresnių darbuotojų vertę, vadovams keliami įvairovės tikslai, susieti su efektyvumo vertinimu.

DAUGIAU INFORMACIJOS IEŠKOKITE:

www.ec.europa.eu/employment_social/fundamental_rights/pdf/events/busicase_en.pdf

3 SKYRIUS – GEBĖJIMO KOVOTI SU DISKRIMINACIJA UGDYMAS

ĮŽANGA

Kovojant su diskriminacija kasdienėse situacijose reikalinga organizacijų, galinčių atstovauti ir ginti tuos, kurie gali būti diskriminuojami, parama. Įstatymų numatytos teisės į vienodą požiūrį yra ne itin vertingos, jei nėra taikomos praktiškai. Tačiau šioms organizacijoms, tiek socialinėms partnerėms ir lygybės institucijoms, tiek NVO, reikia priemonių ir žinių, kaip atlikti šį vaidmenį ir padėti įgyvendinti teisės aktus, susijusius su kova su diskriminacija.

ORGANIZACIJOS ATLIEKA PAGRINDINĮ VAIDMENĮ

Pagal Bendrijos veiksmų programą remiamos antrosios veiksmų grupės tikslas – padėti organizacijoms kovoti su diskriminacija. Ši parama yra dvejopa: pirma, ji skiriama mokyti, tinklams kurti ir žinioms kaupti tarp organizacijų; antra, ji skiriama Europos NVO tinklams. 2001–2006 m. šie veiksmai sudarė didžiausią programos veiksmų kryptį ir jai skirta maždaug 41 proc. biudžeto.

Beveik pusė šių lėšų buvo panaudota bendriems partnerių iš skirtingų Europos šalių projektams finansuoti. Iš viso paremti 52 vadinamieji tarpvalstybiniai projektai, kuriuose dalyvavo apie 350 partnerių organizacijų. Jie vykdė veiklą nuo teisininkų ir NVO mokymo iki keitimosi geriausia praktika tarp nacionalinių lygybės institucijų ir tyrimų institutų. Taip pat buvo sukurti partnerystės ryšiai siekiant patikrinti diskriminacijos ir

duomenų rinkimo stebėseną, į kovą su diskriminacija įtraukti viešosios valdžios institucijas ir skatinti romų integraciją.

PARTNERIŲ KOVA SU DISKRIMINACIJA

Į tarpvalstybinius partnerystės ryšius įsitraukė tyrimų institutai, teisininkų asociacijos, socialiniai partneriai, lygybės institucijos, nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos bei NVO. Konkrečių projektų rezultatų ir poveikio pavyzdžių pateikiama 14 psl. (policijos mokymas susijęs su kova su diskriminacija), 16 psl. (advokatų asociacijoms priklausančių teisininkų mokymas) ir 18 psl. (tinklų kūrimas ir keitimasis informacija tarp lygybės institucijų). Vykdamas daugelį projektų buvo sukurta praktiškai naudojamų produktų, tokių kaip bandomųjų bylų strategijos, mokymo medžiagos paketai, stebėsenos priemonės ir informacinė medžiaga.

Tiesioginis Europos NVO tinklų finansavimas sudaro kitą šios veiksmų programos krypties dalį ir tam skiriama pusė šio skyriaus lėšų. Pagal programą pasirinkta finansuoti keturis Europos tinklus ir penkias Europos neįgaliųjų organizacijas, taip pat numatyta skirti lėšų romų interesus atstovaujančiam tinklui plėtoti. Šiuose keturiuose susijusiuose tinkluose yra apie 1 000 narių ir partnerių organizacijų visoje Europoje. Jų vaidmuo išsamiau aptartas 20 psl.

DAUGIAU INFORMACIJOS apie kiekvieną pagal programą remiamą tarpvalstybinį projektą galite rasti:
www.ec.europa.eu/employment_social/fundamental_rights/policy/capac/capac_en.htm

MAŽUMŲ ATSTOVAVIMAS POLICIJOJE: KEITIMASIS INFORMACIJA IR GERIAUSIA PRAKTIKA

Dafni Mavrommati

Dafni Mavrommati buvo tarpvalstybinio projekto „Mažumų atstovavimas policijos organizacijose“ nacionalinė Graikijos koordinatore ir partnerio Graikijoje ANTIGONE ES projektų koordinatore. Šiuo metu ji, kaip nepriklausoma konsultantė, dirba su įvairiais tarpvalstybiniais projektais.

„Graikijos policijai derėtų priimti daugiau darbuotojų iš skirtingų socialinių grupių tam, kad geriau suprastų visuomenę“

Kilkis apygardos Graikijos policijos darbuotojų sąjungos pirmininkė, Graikijos homoseksualų bendruomenės konferencijoje, surengtoje 2004 m. birželio mėnesį.

„Mes turime aktyviai reaguoti į dabartinę neigiamą policijos požiūrį imigrantų atžvilgiu. Reikia kovoti su rasizmo ir ksenofobijos stereotipais visuomenėje. Mes turime pozityviai įsitraukti į imigracijos politikos kūrimą ir galiausiai pradėti samdyti imigrantus dirbti Graikijos policijos pajėgose“.

40 000 narių turinčios Panheleninės Graikijos policijos darbuotojų federacijos (PGPDF) pirmininkas, konferencijoje „Svetimšaliai mūsų šalyje“, surengtoje 2005 m. gruodžio mėnesį.

Čia yra tik du projekto „Mažumų atstovavimas policijoje: tarpvalstybinės priemonės, padedančios keistis informacija ir geriausia praktika“ poveikio Graikijos policijos profesionalioms sąjungoms pavyzdžiai.

NOVATORIŠKAS PROJEKTAS

2002 m. rugsėjo mėn. – 2004 m. rugsėjo mėn. laikotarpyje projektas vykdytas trijose ES valstybėse – Švedijoje, Nyderlanduose ir Graikijoje, – iš dalies buvo finansuojamas pagal 2001–2006 m. Bendrijos kovos su diskriminacija veiksmų programą.

Projekto tikslas buvo spręsti nepakankamo etninių ir seksualinių mažumų grupių atstovavimo trijų dalyvaujančių šalių policijos

pajėgose klausimą. Tai buvo daroma analizuojant jų įdarbinimo procedūras ir bandant nustatyti diskriminacijos elementus, o tada atitinkamai rengiant už įdarbinimą atsakingo personalo mokymą.

Iškeltas ilgalaikis tikslas sukurti policijos pajėgas, kurios atspindėtų visą visuomenę. Pranašumai yra dvejopi: viena vertus, tai padėtų siekti stabilesnės darbo jėgos, nes sumažintų darbuotojų nepasitenkinimą ir kaitą, kita vertus, taip būtų sustiprinti policijos ir jos ginamos visuomenės ryšiai, nes policija būtų labiau pripažįstama, patrauklesnė.

Vadovaujant Švedijos nacionaliniam profesinio gyvenimo institutui, projektas suvienijo

Itin novatoriškas Graikijoje projektas buvo išsamiai aptariamas spaudoje.

gebėjimams kovoti su diskriminacija ugdyti. Įvairovės ekspertų surengti praktiniai užsiėmimai buvo skirti įvairovės audito metu nustatytoms problemoms spręsti. ANTIGONE seminarus pritaikė pagal konkrečius Graikijos policijos personalo mokymo poreikius ir sukūrė ypač reikalingą forumą etninių mažumų ir gėjų bei lesbiečių klausimams policijos pajėgose svarstyti.

partnerius iš Švedijos (Stokholmo apygardos policija ir imigrantų organizacija SIOS), Nyderlandų (konsultantus įvairovės klausimais „EGA HRM-Consult“ ir Landelijko vertinimo centrą „Diversiteit“) bei Graikijos (tyrimų organizacija ANTIGONE). 2003 m. kovo mėnesį į projektą įsitraukė ir Panheleninė Graikijos policijos organizacija, suteikusi nuolatinę paramą, naujų įžvalgų ir naujų impulsų.

SUPRATIMAS, ANALIZĖ, MOKYMAS

Projektas prasidėjo atlikus visų dalyvaujančių policijos pajėgų įvairovės auditą, ypač akcentuojant sritis, susijusias su diskriminacija trijose pagrindinėse srityse: išorinėje įdarbinimo, vidinėje karjeros galimybių ir organizacijos kultūros. Be to ANTIGONE atliko išsamų susijusių teisės aktų tyrimą ir pateikė konkrečių rekomendacijų dėl politikos, leidžiančios diskriminaciją šiose trijose srityse, pakeitimų.

Po to buvo surengti šių policijos pajėgų žmogiškųjų išteklių personalo mokymai, skirti

Abiejų veiksmų rezultatai įtraukti į vadovą „Įvairovės skatinimas ir kova su diskriminacija policijos pajėgose“, kuriame taip pat pateikiama informacijos apie ES kovos su diskriminacija teisės aktus, įvairovės audito rezultatų ir visų trijų dalyvaujančių policijos pajėgų diskriminacijos problemų sprendimo pavyzdžių.

DAROMAS POVEIKIS

Tikriausiai pagrindinis projekto sėkmės rodiklis yra nuolatinis domėjimasis jo iškeltais klausimais. Nuo 2004 m. Graikijos policijos federacijos mokymo institutas dalyvavo dviejuose projektų siūlymuose kovos su diskriminacija tema, parengtuose pagal ES EQUAL programą, kuri yra skirta didesnei įtraukčiai profesiniame gyvenime skatinti. Tuo pat metu federacijos žurnale buvo dažnai spausdinami straipsniai apie kovą su diskriminacija, pristatant naujausią organizacijos veiklą šioje srityje. Galiausiai daug projekto pasiūlymų buvo įtraukta į pačios federacijos rekomendacijas vyriausybei.

DAUGIAU INFORMACIJOS IEŠKOKITE:
www.antigone.gr/eu_projects/police

INSTRUKTORIŲ MOKYMAS BALTIJOS REGIONE – KOVOS SU DISKRIMINACIJA TEISĖS ŽINIŲ PERDAVIMAS

Emilia Naumann

Emilia Naumann yra Lenkijos teisme Varšuvoje dirbanti teisininkė. Ji dalyvavo instruktorių mokymo cikle, surengtame pagal Baltijos T4T projektą, pagal kurį advokatų asociacijų ir profesinių sąjungų atstovai supažindinti su kovos su diskriminacija teisės aktais.

Viena Bendrijos kovos su diskriminacija veiksmų programos dalių buvo „Interights“ ir Helsinkio žmogaus teisių fondo surengtas mokymų ciklas instruktoriams iš Lenkijos, Latvijos ir Lietuvos su diskriminacija susijusios ES teisės srityje. Kursą sudarė dvi dviejų savaitių trukmės sesijos, surengtos 2005 m. rugsėjį ir 2006 m. sausį Lenkijoje. Pagrindinis jų tikslas buvo ugdyti profesionalių teisininkų ir profesinių sąjungų gebėjimą mokytis, taip pat plėtoti jų įgūdžius ir gausinti žinias, susijusias su ES nediskriminavimo teisės aktais (Rasinės lygybės ir Pagrindų direktyvomis). Projektas buvo finansuotas pagal Bendrijos veiksmų programą, taip pat prisidėjo Didžiosios Britanijos Užsienio reikalų ir sandraugos ministerija.

MOKYMASIS NAUDOTIS ES TEISĖS AKTAIS

Mano, kaip vieno iš projekto dalyvių, nuomone, tikslas buvo visiškai pasiektas. Įdomiausia buvo mokymų metu sužinoti apie bylinėjimosi strategijas kovos su diskriminacija teisės srityje ir plėtoti savo, kaip instruktorės, gebėjimus, leidžiančius mokytis kitus teisininkus. Nemaloni tiesa yra ta, kad Lenkija yra viena iš šalių, kurių kovos su diskriminacija teisės aktai vis dar gerokai atsilieka nuo ES standartų. Todėl Lenkijos teisininkai, norintys dirbti su tokio pobūdžio bylomis, turi tinkamai atpažinti įvairias diskriminacijos formas. Jie taip pat turi gebėti spręsti problemas, kylančias netinkamai ar nepakankamai taikant ES Rasinės lygybės ir Lygybės pagrindų direktyvas. Teisininkai turi būti gerai pasirengę išnau-

doti Lenkijos, taip pat ir ES teisinius instrumentus, kad prireikus bylas galėtų perduoti Europos Teisingumo Teismui, nes dažnai tai yra vienintelis būdas priversti vietos teisėjus mąstyti ne vien apie vietos bylas.

ŽINIŲ PERDAVIMAS

Pasitelkus ši projektą taip pat siekta per mokymų dalyvius perduoti žinias vietos teisininkams jų šalyse. Daugelis dalyvių buvo praktikuojantys teisininkai, neturintys daug patirties mokant šios teisės šakos, dėl to antroji mokymų sesija tapo dar įdomesnė. Ši sesija buvo surengta taip, kad kiekvienas dalyvis būtų mokomas būti instruktoriumi. Ji apėmė informuotumo gerinimą ir kitokią veiklą, skirtą vietinio mokymo veiksmų planui sukurti. Mes ne tik sužinojome apie teisės aktus, bet ir tobulinome tam tikrus ypač svarbius gebėjimus, tokius kaip darbas darbo grupėse, įsipareigojimų paskirstymas, gebėjimo pateikti teisės aktus taip, kad mokiniai juos ilgam įsimintų. Nederėtų nuvertinti šių gebėjimų, nes jie taip pat svarbūs dirbančiam teisininkui, tik jų gali būti labai sunku išmokti. Ne paslaptis, kad daugelis teisininkų mieliau dirba atskirai, o ne grupėse, todėl jie nėra pratę plėtoti bendrų idėjų ir jungtinių strategijų.

Manau, kad šis projektas buvo puiki idėja. Man atrodo, kad kiekvienas iš mūsų, dalyvavęs instruktorių mokymuose, šiek tiek pasikeitė: ėmė jautriau reaguoti į stereotipus, mizantropiją ir diskriminaciją.

ILGALAIKIS POVEIKIS

2006 m. kiekviena nacionalinė grupė savo šalyje rengs vietinius mokymus, skirtus vietos praktikuojantiems teisininkams. Kai kurie dalyviai, tarp jų ir aš, ketina plėtoti savo, kaip instruktorių, patirtį ir dalytis savo žiniomis

darbo vietoje: advokatų asociacijose, NVO, universitetuose ir t. t.

Taip dalyviai iš esmės tampa mokymo skleidėjais labai jautrioje, bet ir labai svarbioje kovos su diskriminacija teisės srityje. Tai reiškia, kad šis projektas padės pasiekti gerų ateities rezultatų.

DAUGIAU INFORMACIJOS IEŠKOKITE: www.interights.org

PAGALBA PILIETINEI VISUOMENEI

Pilietinė visuomenė atlieka esminį vaidmenį siekiant, kad kovos su diskriminacija teisės aktai būtų suprantami ir vykdomi. NVO yra ypač svarbios, nes jos kalba tų, kuriems atstovauja, vardu ir juos gina, taip pat gerina tiek tikrų ir galimų diskriminacijos aukų, tiek visos visuomenės informuotumą. Tai yra ypač svarbu, nes dažniausiai tie, kurie patiria diskriminaciją, nepakankamai išmano apie savo teises pagal ES kovos su diskriminacija teisės aktus.

Dėl to Europos Komisija remia projektą, kuriuo siekiama nustatyti su diskriminacija kovojančių NVO mokymo poreikius ir suteikti joms informacijos, reikalingos su jų gynyba susijusiems uždaviniams atlikti. Iškeltas pagrindinis tikslas – užtikrinti, kad naujųjų valstybių narių ir šalių kandidačių pilietinė visuomenė galėtų gerai atlikti savo vaidmenį, numatytą kovos su diskriminacija direktyvose. Tikslinę grupę sudarė NVO, kovojančios su diskriminacija dėl rasinės ar etninės kilmės (tarp jų etninė romų mažuma), religijos ir įsitikinimų, negalios, amžiaus ir seksualinės orientacijos. Projektas vykdytas dešimtyje valstybių narių, 2004 m. prisijungusių prie ES, bei šalyse kandidatėse – Bulgarijoje, Rumunijoje ir Turkijoje.

Projektas prasidėjo atliekant mokymo poreikių visose 13 šalių analizę, tada kiekvienoje šalyje buvo surengti šešių asmenų, pretenduojančių tapti instruktoriais, mokymai. Kiekvienoje šalyje nacionaline kalba buvo parengtos nacionalinės mokymo vadovo versijos, kuriose buvo pateikta informacijos apie kovos su diskriminacija Europos ir nacionalinius teisės aktus, NVO vaidmenį kovojant su diskriminacija, diskriminacijos aukoms teikiamą paramą, informuotumo gerinimą ir gebėjimus bei priemones, reikalingas kovoti su diskriminacija.

Vėliau surengtuose nacionaliniuose seminaruose buvo apmokyti 559 trylikos Europos šalių NVO atstovai. Projektas buvo sėkmingas, todėl 2006 m. jis tęsiamas ir plečiamas, siekiant apimti visas 25 valstybes nares bei šalis kandidates (Bulgariją, Rumuniją ir Turkiją). Projekto apimtis taip pat padidėjo pakvietus dalyvauti socialinių partnerių organizacijas.

DAUGIAU INFORMACIJOS IEŠKOKITE:

www.ec.europa.eu/employment_social/fundamental_rights/civil/civ_en.htm

NACIONALINIŲ LYGYBĖS INSTITUCIJŲ RYŠIŲ KŪRIMAS

Bjørn Dilou Jacobsen atstovauja Danijos žmogaus teisių institutui EQUINET – tarpvalstybi-
niam projektui, jungiančiam visos ES nacionalines lygybės institucijas. Pagal Rasinės
lygybės direktyvos nuostatas šis projektas turi būti vykdomas visose ES šalyse. Leidiniui
„Lygios teisės praktikoje“ jis papasakojo apie tinklo laimėjimus ir naudą, kurią jo paties
lygybės institucija gavo dalyvaudama tinkle.

*Koks yra EQUINET vaidmuo lengvinant keiti-
mąsi geriausia praktika ir kuriant lygybės
institucijų tinklus?*

EQUINET vaidmuo yra labai svarbus. Pasitel-
kus projektą siekiama palengvinti bendra-
darbiavimą ir keitimąsi informacija tarp
lygybės institucijų taip palaikant vienodą ES
kovos su diskriminacija teisės aktų įgyvendi-
nimą ir lygios teisinės apsaugos diskrimina-
cijos aukoms užtikrinimą. Šiuo metu tinklą
sudaro 28 organizacijos – daugiausia nacio-
nalinės lygybės institucijos, – veikiančios 23
valstybėse narėse. Jos kasmet susitinka susi-
rinkimuose, o dar dažniau vykdomojoje
valdyboje, kad užtikrintų EQUINET projektų
vykdymą.

Pagal vieną iš projektų buvo sudarytos spe-
cialios darbo grupės išsamiau išnagrinėti
tam tikras sritis ir pateikti konkrečius rezulta-
tus – tyrimus, ataskaitas ir pan. Yra keturios
tokios grupės, prižiūrinčios keitimąsi infor-
macija, strategijų vykdymą, dinaminę inter-
pretaciją ir policijos pajėgų formavimą. Jų
nariai atstovauja įvairioms lygybės instituci-
joms, todėl galime remtis skirtingų organiza-
cijų žiniomis, patirtimi ir požiūriais.

Kita iniciatyva yra informacijos mainų foru-
mas internete, kur lygybės institucijų dar-
buotojai gali užduoti klausimus, svarstyti

problemas ir dalytis žiniomis apie ES lygybės
direktyvų interpretavimą. Tai labai naudinga
priemonė, ypač nagrinėjant skundus, nes
kovos su diskriminacija teisės aktai yra gana
sudėtingi, daugelis problemų, dėl kurių
pateikiami skundai, yra naujos ir būdingos
konkrečiai šaliai, o Europos Teisingumo Teis-
mo precedentų teisė šioje srityje vis dar nėra
išsami. Dirbdamas Danijos skundų komitete,
siekiančiame įtvirtinti vienodą požiūrį etni-
nės kilmės atžvilgiu, dažnai su tuo susiduriu.
Nagrinėdamas konkretų atvejį, nerasčiau
jokių nurodymų Danijoje taikomuose teisės
aktuose, ES direktyvose ar precedentų teisė-
je. Kaip ir kitose šalyse, Danijoje Skundų
komitetas įkurtas neseniai ir yra gana nedi-
delis. Tačiau per šį forumą EQUINET daug
žinių turinčias nacionalines lygybės instituci-
jas sujungė į vieną didelį tinklą, nagrinėjantį
tūkstančius skundų dėl įvairių priežasčių, o
daugelis šių institucijų darbuotojų tapo kole-
gomis, kurių galima prašyti patarimo.

▼ *Bjørn Dilou Jacobsen: „Bendradarbiaujant nacionali-
nėms lygybės institucijoms iš tiesų įmanoma užtikrin-
ti lygią teisinę diskriminacijos aukų apsaugą“.*

EQUINET neseniai paskelbė ataskaitą apie lygybės institucijų galias ir kompetenciją.

Kokią funkciją atlieka Danijos žmogaus teisių institutas šiame projekte?

Mes šiame projekte dalyvaujame keliais lygiais. EQUINET vykdomojoje valdyboje turime atstovę Mandaną Zarreparvar, kuri taip pat dalyvauja rengiant patobulintą interaktyviąją informacijos mainų svetainę. Aš ir mano kolegė esame strategijų vykdymo darbo grupės vadovai. Neseniai paskelbėme šios grupės ataskaitą apie strategijų vykdymą (kartais dar vadinamą strateginiu bylinėjimusi) ir lygybės institucijų galias bei kompetenciją.

Ką sužinojote dalyvaudami tinkle?

Svarbiausias dalykas, kurį sužinojau, yra tai, kad bendradarbiaujant nacionalinėms lygybės institucijoms, iš tiesų įmanoma užtikrinti lygią teisinę diskriminacijos aukų apsaugą, kaip nurodyta ES direktyvose.

Nepaisant valstybių narių skirtumų, iš esmės susiduriame su tomis pačiomis diskriminacijos problemomis, todėl būtų veiksmingiau jas spręsti kartu.

Kokių pakeitimų, susijusių su jūsų dalyvavimu EQUINET, numatoma Danijos komiteto veikloje?

Ketiname į EQUINET veiklą įtraukti daugiau darbuotojų ir Skundų komitetą integruoti į tinklą. Ateityje dalyvausime EQUINET rengiamuose mokymuose. Taip pat rūpinamės, kaip užtikrinti EQUINET veiklą po 2006 m., tikriausiai prisidedant finansiškai, ugdant gebėjimus ir toliau siunčiant darbuotojus į vykdomąją valdybą ir darbo grupes. Komitetas taip pat planuoja inicijuoti lygybės palaikymo tyrimą, ypač akcentuojant integravimo priemonių kūrimą ir vienodo požiūrio pradinio ugdymo sektoriuje skatinimą.

**DAUGIAU INFORMACIJOS IEŠKOKITE: EQUINET: www.migpolgroup.com/topics/2078.html
Danijos žmogaus teisių institutas: www.humanrights.dk.**

NVO TINKLŲ STIPRINIMAS

Pagal kovos su diskriminacija veiksmy programą Europos Komisija parėmė keturis ES NVO tinklus, atstovaujančius diskriminuojamus žmones ir ginančius jų teises. Kiekvienas šių tinklų yra susijęs su vienu diskriminacijos motyvų, nurodytų ES kovos su diskriminacija direktyvose.

NVO gali iš esmės prisidėti prie kovos su diskriminacija politikos įvairiais lygiais, – tiek ją kuriant, tiek įgyvendinant, – nes jos gauna informacijos ir sulaukia vertinimų iš savo narių. „Atsižvelgdami į vietinius ir nacionalinius prioritetus, mes stengiamės užtikrinti, kad Europoje vykstanti raida iš tikrųjų pakeistų diskriminaciją patiriančių žmonių gyvenimą“, – teigia Pascale Charhon Europos kovos su rasizmu tinklo (ENAR) vardu.

Siekama plėtoti ir stiprinti dialogą ir tinklus visoje ES. Tai yra viena iš veiksmy programos priemonių, skirtų su diskriminacija kovojančių organizacijų gebėjimams ugdyti, atsižvelgiant į konkretų skirtingų diskriminacijos formų pobūdį. Organizacijai „ILGA-Europe“, atstovaujančiai lesbietėms, gėjams, biseksualams ir transseksualams, keitimasis informacija tinkle yra pagrindinis aspektas. „Vienas iš pagrindinių mūsų uždavinių yra stiprinti mūsų narių organizacijų gebėjimą veikti Europos tinkluose ir keistis geriausia praktika“, – teigia „ILGA-Europe“ vadovė Europoje Patricia Prendiville.

DVEJOPAS VAIDMUO

Tinklai atlieka reikšmingą vaidmenį užtikrinant abipusius ryšius. Viena vertus, tiesioginė jų patirtis padeda Komisijai geriau suprasti įvairias diskriminacijos formas ir padarinius bei atsižvelgiant į juos kurti kovos su diskriminacija politiką. Pavyzdžiui, Europos neįgaliųjų forumo nacionaliniai nariai atstovauja 50 milijonų žmonių Europoje. „Ir mes stengiamės paskatinti juos aktyviai dalyvauti kuriant ir įgyvendinant ES politiką“, – sako vadovė Carlotta Besozzi.

Kita vertus, tinklai dalyvaujančių organizacijų dėka suteikia Komisijai galimybę gerinti informuotumą apie Europos kovos su diskriminacija teisės aktus ir ES politiką, kuria siekiama skatinti vienodą požiūrį. Pagyvenusių žmonių platformos AGE vardu Anne Sophie Parent priduria: „Teikiant informaciją ir paramą potencialioms diskriminacijos aukoms bei skatinant didesnę įtrauktį visuomenėje, NVO vaidmuo yra esminis. Mūsų tikslas yra padėti daugiau sužinoti apie joms labiausiai rūpimus dalykus“.

AGE, „ILGA-Europe“, ENAR ir EDF organizacijoms iš viso buvo skirti 3 mln. eurų per metus (iš 19 mln. eurų metinio programos biudžeto) jų valdymo išlaidoms iki 2007 m. balandžio mėnesio padengti.

Europos Komisija remia nemažai smulkesnių Europos organizacijų, atstovaujančių žmonėms su negalia. Komisija taip pat ketina skirti paramą ES romų tinklui. Kvietimą teikti paraišką planuojama paskelbti 2006 m.

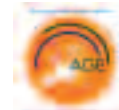
www.enar-eu.org

www.edf-feph.org

www.ilga-europe.org

www.age-platform.org

4 SKYRIUS – TEISIŲ IŠMANYMO GERINIMAS

IŽANGA

Sudėtinga įgyvendinti lygių teisių principus, jei žmonės nežino apie tokių įstatymų egzistavimą. Tai liečia ir su diskriminacija susiduriančius asmenis, ir visuomenę, kurioje jie gyvena. Todėl visiems žmonėms, tarp jų neįgaliesiems, etninėms mažumoms, pagyvenusiems ir jauniems žmonėms, lesbietėms, gėjams ir biseksualams, turi būti suteikta galimybė gauti informacijos apie jų teises ir pareigas, įtvirtintas kovos su diskriminacija teisės aktuose. Žmonės taip pat turi žinoti apie didesnes problemas, susijusias su diskriminacija ir įvairovės verte bei jų daromą įtaką jų gyvenimui.

IŠGYVENDINIMAS PAREMTAS SUPRATIMU

Antra pagal dydį veiksmų, finansuojamų pagal Bendrijos veiksmų programą, grupė skirta reaguoti į šiuos iššūkius. Jais siekiama gerinti informuotumą tiek apie ES teisės aktus, susijusius su vienodu požiūriu, tiek apie įvairesnę kovos su diskriminacija politiką, tarp jų pačios veiksmų programos veiklą bei rezultatus. Tokiu būdu galima pasiekti, kad kovos su diskriminacija įstatymai ir jų suteikiamos teisės būtų efektyviai įgyvendinamos bei taikomos ir, kad kova su diskriminacija būtų sėkminga.

2003 m. birželio mėnesį Europos Komisija visoje ES pradėjo didelę informavimo kampaniją, kuria siekta teigiamai pristatyti įvairovę ir padėti daugiau sužinoti apie ES kovos su diskriminacija direktyvas. Kampanija „Už įvairovę. Prieš diskriminaciją“ išsamiau aprašyta 22 psl.

PAPILDOMI VEIKSMAI

Papildant šią visoje Europoje vykdomą kampaniją, kurios metu visur naudojami tie patys skiriamieji ženklai ir skelbiama ta pati informacija, pagal veiksmų programą iš dalies finansuojami nacionaliniai veiksmai infor-

muotumui atskirose valstybėse narėse gerinti. Šie veiksmai, atsižvelgiant į prioritetus, vykdomi kartu su nacionalinėmis vyriausybėmis pagal projektus, pritaikytus skirtingiems nacionaliniams kontekstams. Nacionalinėms valdžios institucijoms dažniausiai pavedama nustatyti informacijos poreikį konkrečioje valstybėje ir identifikuoti pagrindinius tikslinius subjektus.

Tokiu būdu vykdamą programą galima išnaudoti šią patirtį ir pasitelkti papildomų išteklių informacijai apie kovą su diskriminacija skleisti.

Buvo remiami tokie veiksmai kaip kovos su diskriminacija mokymo kursai, praktiniai užsiėmimai ir seminarai, konferencijos ir aukšto lygio renginiai, kovai su diskriminacija skirtos dienos ar savaitės, taip pat vadovai, atmintinės ir kiti leidiniai. Orientuotasi į įvairias tikslines grupes: jaunimą, darbuotojus, NVO ir visą visuomenę. Vienas pavyzdys – Danijos projektas, skirtas informuoti apie įvairovės ir lygių galimybių darbo vietoje pranašumus, – išsamiai pristatytas 25 psl.

INFORMUOTUMO GERINIMAS – RĖMIMASIS TEISĖS AKTAIS

Teisininkai – tai kita tikslinė grupė kovojant su diskriminacija. Pagal Veiksmų programą buvo remiamas seminarų ciklas apie ES kovos su diskriminacija direktyvas. Komisijos vardu Europos teisės akademija rengia mokymus, skirtus viešosios ir privačiosios teisės srityje dirbantiems teisėjams, prokurorams ir advokatams. Iki šiol mokymuose dalyvavo 258 teisėjai ir 198 advokatai. Vienas iš dalyvių, Ispanijoje dirbantis teisėjas Pablo Armandi, 24 psl. pateikiame interviu pristato savo požiūrį į kai kuriuos mokymų pranašumus.

LYGIOS TEISĖS – SKLEIDŽIAMAS ŽODIS

Būtina skleisti žinią, kad Europa vertina įvairovę ir kovoja su diskriminacija tam, kad kovos su diskriminacija priemonės – tiek vienodo požiūrio direktyvos, tiek kovos su diskriminacija veiksmų programa – taptų efektyvios. Tik taip teisės įsigalios, o žmonės sužinos apie įvairovės naudą visuomenei.

Pagrindinė programos ašis yra penkerius metus trunkanti visos Europos informavimo kampanija, kuria siekiama gerinti informuotumą apie ES veiklą kovos su diskriminacija srityje. „Už įvairovę. Prieš diskriminaciją“ buvo pradėta 2003 m. ir bus vykdoma iki 2007 m. visoje Europoje. Po 2004 m. ES plėtos kampanijoje taip pat dalyvauja naujosios valstybės narės.

NAUDOJAMI ĮVAIRŪS KANALAI

Šios kampanijos metu siekiama teigiamai pristatyti įvairovę pasitelkiant televiziją, spaudą, seminarus ir žiniasklaidos renginius. Pavyzdžiui, žiniasklaidos profesionalams skirti seminarai buvo surengti bendradarbiaujant su žurnalistų asociacijomis, taip pat buvo sukurta televizijai skirtų reklaminių vaizdo įrašų, vaizdinių naujienų laidų ir „vox pop“ – trumpų žiūrovų kalbų prieš kamerą. Lankstinukai, skrajutės ir plakatai naudojami siekiant pateikti spausdintą informaciją apie ES ir nacionalines kovos su diskriminacija taisykles atskirose valstybėse narėse. Kampanijos sve-

tainėje informacija pateikiama 20 oficialių Europos Sąjungos kalbų.

Įvairove ir dialogu remiasi visa kampanija, apimanti Europos, nacionalines ir regionines priemones. Šios priemonės nustatomos artimai bendraujant ir bendradarbiaujant su partneriais, tarp jų nacionalinėmis ministerijomis, profesinėmis sąjungomis, darbdaviais, NVO ir jaunimo organizacijomis, kiekvienoje ES valstybėje narėje. Pavyzdžiui, šūkis, logotipas ir stilius buvo kartu su ekspertais išbandyti bei aptarti tikslinėse grupėse keliose ES šalyse, o po to atitinkamai pakoreguoti.

EUROPOS, NACIONALINIO IR VIETINIO LYGIO VEIKSMAI

Iki šiol informacija apie įvairovę buvo sklaidžiama po Europą keliaujančiu sunkvežimiu, aplankiusiu 40 miestų 24 ES šalyse, ir „Bėgimo už įvairovę“ maratonais, įvykusiais 16 miestų. Abiejuose renginiuose kovos su diskriminacija idėja buvo aiškiai išreikšta naudojant skiriamąsias kampanijos logotipo spalvas. 2006 m. keliaujantis sunkvežimis vyks į keletą su darbu susijusių renginių, tokių kaip universitetų karjeros mugės, taip pabrėžiant kampanijos dėmesį įvairovei ir nediskriminavimui darbe. Maratonuose, skatinančiuose įvairovę, dalyvaus įmonių darbuotojai ir jaunimas.

Šiuo metu trečią kartą rengiami kasmetiniai kampanijos žurnalistų apdovanojimai, kuriais bus pagerbti žurnalistai, padėję visuomenei daugiau sužinoti apie įvairovę ir kovą su diskriminacija. Taip pat vyko mobiliųjų telefonų fotografijų konkursas, kuris yra pristatomas prancūzų ir vokiečių televizijos stoties ARTE dokumentinėje apybraižoje, ir atskiras su įvairove susijusių fotografijų konkursas,

Kadras iš MTV fotografijų konkurso kampanijos

surengtas bendradarbiaujant su MTV. 2006 m. visoje Europoje vyksta kampanijos plakatų konkursas, skirtas menų ir dizaino studentams ir įkvėptas panašaus nacionalinio projekto, įvykdyto Lenkijoje, sėkmės.

Plėsdama veiklą, kampanija kasmet didina savo įtaką. Jos metu suorganizuotų rengi-

nių skaičius padidėjo nuo 307 iki 359, lyginant 2004 m. ir 2005 m. Didėjančią įtaką demonstruoja ir kiti rodikliai, pavyzdžiui, apsilankymų interneto svetainėje skaičius ir jos paminėjimai spaudoje. Kampanija sutvirtins savo veiklą, kai 2007 m. bus skelbiami Europos lygių galimybių visiems metais.

INFORMAVIMO KAMPANIJOS FAKTAI IR SKAIČIAI

- Keliaujantis sunkvežimis sustojo 40 miestų 24 šalyse. Tuo metu vykdavo spaudos konferencijos, diskusijos, koncertai, buvo teikiama teisinė pagalba ir lankydavosi „įvairovės ambasadoriai“.
- 16 miestų įvyko įvairovę skatinantys maratonai, tarp jų renginiai neįgaliesiems.
- Kampanijai atstovauja 58 nacionaliniai „įvairovės ambasadoriai“.
- Visoje Europoje buvo surengti du fotografijų ir trys žurnalistų konkursai, taip pat vienas plakatų konkursas.
- 2004–2005 m. įvyko 666 nacionaliniai renginiai ir buvo paimti 239 interviu.
- 25 valstybėms narėms buvo specialiai parengta informacinė medžiaga 20 oficialių ES kalbų.
- Dalyvavo 640 nacionalinių partnerių 25 šalyse.
- 2004–2005 m. paskelbti 1 304 atsiliepimai spaudoje.

DAUGIAU INFORMACIJOS IEŠKOKITE: www.stop-discrimination.info

TEISININKAI: TEISIŲ ĮGYVENDINIMAS

Pablo Aramendi Sánchez yra Madrido darbo teismo (Juzgado de lo Social) teisėjas, sprendžiantis darbuotojų ir darbdavių konfliktus, susijusius su socialinės apsaugos teise. Jis dalyvavo ir skaitė pranešimus kovos su diskriminacija seminarų cikle, kurį praktikuojantiems teisininkams Tryre surengė Europos teisės akademija.

Ką sužinojote mokymo seminaruose, surengtuose Tryre? Kaip jie jums padėjo geriau suprasti kovos su diskriminacija teisės aktus?

Prieš vykdamas į Tryrą savo, kaip teisininko, darbe jau buvau įgijęs šiek tiek patirties, susijusios su diskriminavimu darbe. Tačiau seminarai Tryre pirmiausia man

padėjo šią patirtį susieti su nauju šaltiniu – Europos teise. Dvi kovos su diskriminacija direktyvos, kurias nagrinėjome seminaruose (taip pat ir kiti Europos teisės aktai, sprendžiantys lyčių diskriminacijos problemas), skatina naujai pažvelgti į nacionalinių teisės aktų taikymą. Šis mokymas man padėjo susieti abu dalykus.

Europos teisės akademija surengė mokymus kovos su diskriminacija klausimais 456 praktikuojantiems teisininkams.

Europos Teisingumo Teismo precedentų teisė yra ypač svarbi įgyvendinant Bendrijos teisę. Šis aspektas taip pat buvo nagrinėjamas seminaruose. Apskritai daug išmokome seminarų metu.

Taip pat buvo labai įdomu susitikti su žmonėmis, suinteresuotais kovoti su diskriminacija ir dirbančiais skirtingose nacionalinėse teisinėse sistemose visoje Europoje. Tai atveria daug skirtingų perspektyvų.

Kaip kovos su diskriminacija mokymas paveikė jus asmeniškai?

Manau, kad mokymas man padėjo suprasti, ką reiškia būti teisėju Europoje. Jis taip pat man padėjo padaryti svarbią išvadą: tam tikrų kasdienio elgesio su darbuotojais normų, kaip pagarba darbuotojų orumui ir pagrindinėms teisėms, įmonės negali peržengti. Kasdienius konfliktus sprendžiantis teisėjas, kaip aš, turi niekada neužmiršti šio principo, saistančio jo ar jos darbą.

Su kokiomis kovos su diskriminacija bylomis jums teko susidurti jūsų teisinėje praktikoje?

Turiu įvairios patirties kovos su diskriminacija srityje, įgytos tiek prieš vykstant į Tryrą, tiek po to.

Konfliktai dėl lyčių diskriminacijos Ispanijoje yra gana įprasti. Paprastai jie kyla dėl nėščiąjų darbuotojų. Ieškinių dėl kitų diskriminacijos motyvų pateikiama rečiau. Tačiau tai nereiškia, kad kitokio pobūdžio diskriminacijos nėra. Tačiau nukentėjusieji vis dar turi mažai galimybių kreiptis į teismą. Tai ypač aktualu imigrantams, dažnai diskriminuojamiems dėl rasinės kilmės.

Man pačiam yra tekę spręsti su seksualine orientacija, neįgalumu, amžiumi ir, žinoma, lytimi susijusius konfliktus. Nutarimai šiose bylose buvo priimti remiantis Ispanijos teisės aktais ir Europos direktyvomis, kai tik jos buvo perkeltos į Ispanijos teisės aktus.

Nagrinėjant tam tikras bylas man teko kreiptis į Europos Teisingumo Teismą ir prašyti jo konsultacijos, kaip interpretuoti Bendrijos direktyvas. Taip teko elgtis, pavyzdžiui, Merino byloje dėl lyčių lygybės ir motinystės atostogų, Chacón byloje, kuri dar nėra išspręsta ir dėl kurios aš pateikiau pagrindinį klausimą, ar liga laikytina negalia, ir Palacios byloje, dėl kurios iškėliau klausimą, ar Europos teisės aktai gali prieštarauti Ispanijos teisės aktams dėl priverstinio išėjimo į pensiją.

DAUGIAU INFORMACIJOS IEŠKOKITE: www.era.int

MIA – UŽ ĮVAIROVĘ DARBO VIETOJE

Susanne Nour

Susanne Nour vadovauja MIA projektui Danijos žmogaus teisių institute. Ji redagavo knygą „Įvairovė darbo vietoje – esame lygūs, bet ne vienodi“, kuri buvo išleista kaip projekto dalis.

MIA – akronimas, išvertus iš danų kalbos, reiškiantis „įvairovė darbo vietoje“, bei Danijos žmogaus teisių instituto (DIHR) specialios įvairovę ir vienodą požiūrį darbo rinkoje akcentuojančios iniciatyvos pavadinimas. Įvairovė darbo vietoje reiškia, kad organizacijos turi būti atviresnės. Jos turi būti pasirengusios pripažinti faktą, kad visi darbuotojai yra skirtingi. Būtina suvokti, kad į kai kuriuos skirtumus reaguojama priešiščiau ir, kad jie sukelia daugiau kliūčių nei kiti. Todėl tokiais atvejais turi būti taikoma speciali teisinė apsauga nuo diskriminacijos. MIA siekia gerinti informuotumą apie diskriminaciją ir skatinti įvairovę, taip reaguojant į dominuojantį požiūrį, kad skirtumai sukelia problemų, o įvairovė susijusi su jais, o ne su *mumis*.

ĮVAIROVĖS VALDYMO MODELIS

2005 m. išleidome knygą apie įvairovę darbo vietoje, kuria siekėme įsitraukti į visoje Europoje vykstančią diskusiją apie strategijas įvairovei skatinti ir kovoti su diskriminacija darbo vietoje. Sukūrėme įvairovės valdymo „MIA modelį“ kaip orientacinę priemonę, skirtą ekspertams, dirbantiems įvairovės ir lygių galimybių srityje. Modelis parengtas bendraujant su verslo ekspertais, NVO ir kt., todėl jame atsispindi daugelis verslo praktikos pavyzdžių, pretendavusių į MIA apdovanojimus.

Modelis iliustruoja, kaip teisėmis paremtas ir į išteklius nukreiptas mąstymas veikia drauge įgyvendinant įvairovės valdymą. Tai yra dinamiškas procesas, kuriam vykstant dėl didesnės įvairovės įmonė įgyja naujų galimybių ir tuo pat metu stiprėja būtinybė užtikrinti visiems lygias teises.

ĮMONĖS LAIMĖJIMŲ PRIPAŽINIMAS

Mūsų informuotumą gerinančios veiklos dalis yra kasmet įteikiamas MIA apdovanojimas,

skiriamas privačioms ir viešosioms Danijos įmonėms už jų nuopelnus skatinant įvairovę ir vienodą požiūrį darbo vietoje, kuriant įmonės strategijas ir valdymą. Iš didžiausių darbuotojų organizacijų atstovų sudaryta vertinimo komisija vertina konkurse dalyvaujančias įmones ir atrenka nugalėtojus trijose kategorijose: smulkaus ir vidutinio verslo įmonių, didelių viešųjų darbuotojų ir didelių privačių įmonių.

Taip pat sukūrėme ir išplatinome patogią atitikties vertinimo priemonę, kurią įmonės gali naudoti siekdamos įsitikinti, kad gina savo darbuotojus nuo diskriminacijos ir kad pačioje įmonėje laikomasi nacionalinių ir ES kovos su diskriminacija teisės aktų. Konsultuojame ir teikiame patarimus įmonėms, kurioms reikia pagalbos ar bendrų rekomendacijų šioje srityje. Taip pat aktyviai skatiname vadovavimą įvairovės srityje, organizuodami viešas diskusijas ir dirbdami su žiniasklaida, o šiuo metu rengiame Danijos televizijai skirtą informacinę reklamą.

RENGIAMA SU ĮVAIROVE SUSIJUSI DARBOTVARKĖ

Sėkmingiausia projekto veikla buvo naujos diskusijų apie įvairovę ir jos valdymą Danijoje darbotvarkės parengimas. Visus savo veiksmus grindžiame argumentu, kad įvairovė ir vienodas požiūris papildo vienas kitą!

Pasiekėme ir to, kad spręsdamos įvairovės klausimus kelios Danijos įmonės ėmė taikyti mūsų apibrėžtus penkis įvairovės principus. Be to, MIA prizas tapo prestižiniu apdovanojimu, skatinančiu įmones imtis su įvairove susijusių iniciatyvų. Mums pavyko įtvirtinti suvokimą, kad įvairovės pranašumus galima išnaudoti tik tuo pat metu aktyviai siekiant užtikrinti lygias galimybes.

5 SKYRIUS – ŽVILGSNIS Į ATEITĮ: KOVA SU DISKRIMINACIJA PO 2006 M.

Pagal Bendrijos veiksmų programą vykdomą veiklą 2006–2007 m. ketinama baigti. Tačiau tai nereiškia, kad ES baigia kovą su diskriminacija. Tada bus pradėta nauja finansavimo programa, pagal kurią bus remiama ne tik kova su diskriminacija, bet ir su lyčių lygybe, socialine įtrauktimi, darbo sąlygomis ir užimtumu susijusi veikla. Be to, 2007 m. paskelbti Europos lygių galimybių metais siekiant suteikti naują impulsą kovojant su diskriminacija bei skatinant įvairovę ir panaudoti veiksmų programos pasiektus rezultatus.

Išorinių programos vertintojų „Ernst & Young“ tvirtinimu, 2001–2006 m. Bendrijos veiksmų programa atliko svarbų vaidmenį tiek gerinant informuotumą su diskriminacija susijusiais klausimais, tiek plėtojant gebėjimus kovoti su diskriminacija. Galutinėje ataskaitoje, išnagrinėjus Programos tikslus, strategiją, metodus ir veiksmus nuo 2001 m., padaryta išvada, kad jie buvo tinkami ir gerai orientuoti. Nepaisant tam tikrų pradinių sunkumų, privertusių permąstyti tarpvalstybinius projektus, ypač didelės pažangos pasiekta gerinant informuotumą diskriminacijos klausimais tarp pagrindinių subjektų ir visos visuomenės bei plėtojant organizacijų, ypač NVO, gebėjimus. Kalbant apie programos pridėtinę vertę Europoje ir jos svarbą gerinant apsaugą nuo diskriminacijos, taip pat buvo pabrėžta, kad programa atliko reikšmingą vaidmenį perkeliant ir taikant ES kovos su diskriminacija teisės aktus.

PROGRESS: BENDROSIOS SOCIALINĖS PROGRAMOS

Nuo 2007 m. bus pradėta nauja finansavimo programa, tęsianti ir plėtojanti pagal kovos su diskriminacija veiksmų programą vykdomą

veiklą. Bendrijos užimtumo ir socialinio solidarumo programa PROGRESS kovos su diskriminacija veiklą sujungs su veiksmais lyčių lygybės, socialinės įtraukties, užimtumo ir darbo sąlygų srityje. Jos tikslas – remti platesnius ES užimtumo ir socialinės politikos tikslus. 2007–2013 m. vykdomai programai PROGRESS Komisija pasiūlė skirti apie 630 mln. eurų biudžetą.

Bendrieji Programos tikslai yra tokie patys kaip ir kovos su diskriminacija veiksmų programos: gerinti informuotumą analizuojant ir stebint, kurti statistines priemones ir rodiklius, palaikyti ES teisės aktų įgyvendinimą, skatinti kurti tinklus ir keistis geriausia praktika, gerinti tinklų informuotumą ir ugdyti gebėjimus.

Ketvirtasis programos skyrius bus skirtas veiksmingai įgyvendinti kovos su diskriminacija teisės aktus pagal penkis motyvus, nurodytus 2000 m. priimtuose ES vienodo požiūrio įstatymuose: t. y. rasinė ir etninė kilmė, religija ar įsitikinimai, negalia, amžius ar seksualinė orientacija. Programa remia ir kovos su diskriminacija problemų integravimą, siejant su vienodu požiūriu susijusius klausimus skirtingose politikos srityse.

EUROPOS LYGIŲ GALIMYBIŲ METAI: NAUJAS IMPULSAS KOVOTI SU DISKRIMINACIJA

2007 m. bus imtasi dar vienos reikšmingos iniciatyvos, susijusios su diskriminacija: šie metai bus paskelbti Europos lygių galimybių metais. Tęsiant nuo 2001 m. sėkmingai vykdomą kovos su diskriminacija veiksmų programą, ši iniciatyva suteiks naują impulsą praktiškai įgyvendinant vienodą požiūrį ES. Siekiama užtikrinti lygias galimybes visose kasdienio gyvenimo srityse, kur gali kartais susiformuoti nevienodas požiūris,

– darbe, mokyklose, lavinimo ar sveikatos apsaugos srityje, taip pat skatinti įvairovę kaip ES stiprybės šaltinį. Bus tęsiama ES veikla užmezgant ryšius su visa visuomene ir informuojant žmones apie jų teises į vienodą požiūrį.

Europos lygių galimybių metų proga visoje ES bus surengta šimtai įvairių vietinių, regioninių ir nacionalinių renginių. Daugelis jų vyks visoje Europoje:

- apklausa, skirta sužinoti, ką žmonės Europoje mano apie diskriminaciją;
- visos Europos kampanija, skirta Europos lygių galimybių metams ir ES lygybės strategijoms bei įstatymams apskritai;
- „Lygybės viršūnių susitikimas“, į kurį susirinks ministrai ir profesinių sąjungų, darbuotojų asociacijų bei NVO vadovai aptarti lygybės ir nediskriminavimo klausimų.

Siekiant būti kuo arčiau žmonių, daugelis veiksmų bus vykdomi nacionaliniu, regioniniu ir vietiniu lygiu. Kiekviena ES valstybė narė Europos Komisijai pateiks savo idėjų ir strategijų, susijusių su teminiais metais. Dėl

to jos turi tartis su šių metų programoje dalyvaujančiomis organizacijomis ir grupėmis, tarp jų socialiniais partneriais ir asociacijomis, sprendžiančiomis žmonių, patyrusių ar galinčių patirti diskriminaciją, problemas.

Norėdami gauti daugiau informacijos apie Europos lygių galimybių metus ir ES kovos su diskriminacija strategijas, apsilankykite Europos Komisijos interneto svetainėje: www.ec.europa.eu/antidiscrimination

DAUGIAU INFORMACIJOS IEŠKOKITE:
www.ec.europa.eu/antidiscrimination

Europos Komisija

Lygios teisės praktikoje: Bendrijos kovos su diskriminacija veiksmų programa

Liuksemburgas: Europos Bendrijų oficialiųjų leidinių biuras

2006 m. – 27 psl. – 21 x 29,7 cm

ISBN 92-79-01663-6

PARDAVIMAS IR PRENUMERATA

Oficialiųjų leidinių biuro leidžiamų mokamų leidinių galima įsigyti iš mūsų pardavimo atstovų visame pasaulyje.

Kaip galima įsigyti konkrečių leidinių?

Gavę pardavimo atstovų sąrašą, išsirinkite jus dominantį ir, susisiekę su juo, pateikite užsakymą.

Kaip gauti pardavimo atstovų sąrašą?

- Informacijos ieškokite Oficialiųjų leidinių biuro svetainėje internete: <http://publications.europa.eu/>
- Pateikite prašymą faksu (352) 2929-42758 ir gausite išspausdintą sąrašą.

2001–2006 m. Bendrijos kovos su diskriminacija veiksmų programą įdiegė Europos Komisijos Užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių generalinis direktoratas, siekdamas užtikrinti, kad būtų veiksmingai įgyvendintos dvi direktyvos, reglamentuojančios kovą su diskriminacija dėl rasinės ir etninės kilmės, amžiaus, seksualinės orientacijos, negalios, religijos ir įsitikinimų. Šešerius metus truksianti programa pirmiausia orientuota į asmenis ir organizacijas, dalyvaujančias kuriant tinkamus ir efektyvius kovos su diskriminacija įstatymus ir strategijas visose 25 ES valstybėse ir ES šalyse kandidatėse.

Veiksmų programa siekiama trijų pagrindinių tikslų:

1. Gerinti su diskriminacija susijusių klausimų supratimą.
2. Ugdyti gebėjimą veiksmingai kovoti su diskriminacija.
3. Skatinti vertybes, kuriomis grindžiama kova su diskriminacija.

Tokia programos finansuojama veikla analizuoja ir vertina, padeda geriau suvokti kovos su diskriminacija dėl rasinės arba etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus ir seksualinės orientacijos priemones.

www.ec.europa.eu/antidiscrimination

Lyčių diskriminacijos klausimams spręsti naudojamos atskiros teisinės priemonės. Jei Jums reikia daugiau informacijos apie Bendrijos politiką, teisės aktus ir veiklą, susijusią su lyčių diskriminacija, kreipkitės į Užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių generalinio direktorato Lyčių lygybės skyrių.

www.ec.europa.eu/employment_social/equ_opp/index_en.htm

Kovos su diskriminacija ir ryšių su pilietine visuomene skyrius:

Skyriaus viršininkas Stefan Olsson

Europos Komisija

200 rue de la Loi

B-1049 Briuselis

El. paštas: empl-antidiscrimination@ec.europa.eu

